

An aerial photograph of the Bybanen (City Line) railway tracks in Oslo, Norway. The tracks run diagonally from the top-left to the bottom-right. Overlaid on the map are several semi-transparent blue shapes: a large circle on the left side, a large square on the right side, and a large rectangle at the bottom. The text is centered over the map.

KUNSTPLAN FOR BYBANEN

B1 Tunellene

Oppdragsum: Kr 800 000,
fordelt på fire selvstendige verk.

Beskrivelse av stedet.

Bybanen har fire tunneller; mellom Wergeland og Sletten (ca. 600 m), Slettebakken og Fantoft (ca. 400 m), Fantoft og Paradis (ca. 1100 m) og en del av strekningen mellom Paradis og Hop (ca. 400 m). Tunellene er kledd med en grå duk som sitter stramt og jevnt langs tunellenes vegger og tak. Ca. hver halvannen meter er der metallbeslag som følger tunellens profil. Tunellene er uten belysning bortsett fra nød-/evakueringsbelysning ca hver 30 meter, montert ca en meter over bakkenivå.

Begrunnelse for valg av type kunst og plassering.

Kunstutvalget ble av flere grunner relativt tidlig i planleggingen innstilt på å få til kunstprosjekter i tunellene. Kunst i tunellene trenger ikke slåss om oppmerksomheten med andre visuelle elementer i det offentlige uterom, slik som bygninger, reklame, trafikkanter og trafikklys. Dette gjør denne arenaen kontrollerbar for kunstneren. For publikum vil en kunstopplevelse være en kjærkommen avveksling fra det visuelle vakuum en tunell kan være. Tunellopplevelsen snues slik fra noe negativt til noe positivt.

Som overordnet ide for tunellprosjektene legger utvalget til grunn de føringer som er nedfelt i kunstplanens hoveddel. Kategori B prosjektene skal gjenspeile diversiteten; det mangfold som bybanens brukere representerer. Vi vil gi kunstnerne et vidt rom for tilnærming, og frihet i forhold til tolkning av oppgaven.

Utvalget ser for seg verk der ulike elektroniske medier blir brukt: Videoprojeksjoner, animasjoner, laser og lignende.

To hovedtilnærminger peker seg ut:

- Et verk som er fastmontert et sted på tunellveggen vil kunne oppleves av reisende i alle vognsettene, men kun ett kort øyeblikk mens vognen kjører forbi. En slik løsning vil kreve ett minimalistisk uttrykk som kan oppfattes uten at man behøver å dvele foran verket.
- En projeksjon fra en teknisk installasjon på vogntaket mot tunellveggen vil bare kunne oppleves av de som reiser med den aktuelle vognen, til gjengjeld vil de få mer tid til å ta opplevelsen inn over seg.

Utvalget ønsker ikke å legge føringer for hvilken av disse løsninger som skal benyttes. Det må være opp til kunstner og konsulent å finne frem til optimale løsninger i hvert tilfelle.

For å oppleve kunsten i tunellene må man faktisk reise med Bybanen. Nettopp ved å poengtere reisen tydeliggjør man et sentralt aspekt; selve bruken av banen mer enn et bestemt sted.

Forslag til gjennomføring.

Av hensyn til fremdriften og ønsket om å ha noen verk ferdigstilt til Bybanens åpning, foreslår Utvalget å gi direkte oppdrag til fire kunstnere. En forutsetter tett oppfølging fra kunstnerisk konsulent i utviklingsfasen av de forskjellige prosjektene. Ved å velge fire forskjellige kunstnere som skal tildeles hvert sitt vognsett, vil man gi de ulike vognene sin egen signatur/ identitet: ”Vi reiste med den blå banen i dag”.

Den type prosjekt som det her er tale om vil kreve tekniske løsninger som innebærer større grad av usikkerhet enn det som er vanlig for kunstprosjekter. Usikkerheten er knyttet til hvilken type utstyr, og kostnadsnivået på dette, som må velges for å tåle vibrasjoner og andre fysiske påkjenninger. Vanligvis budsjetteres det med ca 10 – 15 % reserve, noe som i dette tilfellet kan være litt i knappest laget. Konsulenten foreslår at en godkjenner fire prosjekter, men at to av disse blir utsatt til man vet mer om hvilke løsninger som kreves – og kostnadene ved disse. Da har vi mulighet for å redusere antall prosjekter for å unngå budsjettsprikk.

Målet må fortsatt være at alle fire prosjektene skal ferdigstilles til Bybanens åpning, men det mest realistiske er at de siste to kan overleveres høsten 2010.

Tunellprosjektene blir temporære installasjoner, og en forventer en levetid på ca fem år for hvert av verkene. Utvalget tenker seg at tunellene skal være arena for skiftende kunstprosjekter gjennom årene.

Forslag til utførende kunstnere:

- Hans Christian Gilje (N)
- Marius Watz (N)
- N.N.
- N.N.
- N.N.
- N.N.

Alle kandidatene er godkjent. Utvalget innstiller på at en ber Gilje og Watz om å påta seg hver sitt oppdrag. Beslutning om videre tildeling blant de godkjente kandidatene baseres på en faglig helhetsvurdering, utvelgelsen foretas av konsulent Jørgen Larsson.

CV og beskrivelse av kunstnerne som er foreslått: se vedlegg.

Budsjett.

Administrative utgifter	
Konsulenthonorar	50 000
Arbeidsgiveravgift	7 050
Sum administrasjon	57 050
Kunstrelaterte utgifter	
Oppdrag 4 kunstnere a kr 200 000	800 000
Befaring, opphold	60 000
BKH 5 %	40 000
Reserve	80 000
Sum kunstrelaterte utgifter	980 000
Sum totalt	1 037 050

Merknad til budsjett:

Det beløpet som er ført opp som konsulenthonorar gjelder bare den ene konsulenten. Utgiftene til den andre konsulenten er ført i hovedregnskap under samlede administrasjonsutgifter for hele kunstprogrammet.

Finansieringskilder, bevilget.

Tallene under er utdrag fra kunstplanens totalbudsjett.

Bergen kommune, Fondet	87 050
Hordaland fylkeskommune	250 000
KORO 2009	700 000
Sum totalt	1 037 050

Tallene i denne delplanen er utdrag fra kunstplanens hovedbudsjett.

Framdrift.

2009

Kunstutvalget behandler prosjekt B1 i møte den 20. august.

Uke 38:

Endelig godkjenning i Fondet.

2 kunstnerne kontaktes, direkte oppdrag.

Uke 39:

Befaring og møte med kunstnere, avklare premisser for oppdrag og kontrakt.

Uke 40:

Kontrakt

Uke 49:

Innlevering skisse- / idéutkast

Uke 50:

Møte i kunstutvalg for behandling av skisse- / idéutkast.

Godkjenne oppstart på de to siste prosjektene, egen fremdriftsplan utarbeides.

2010

Januar – mai: Idéutvikling og utprøving av tekniske løsninger.

Uke 21: Montering, ferdigstilling.

Uke 22: Møte i kunstutvalg, overleveringsbefaring.

En forventer ferdigstilling og overlevering av 2 prosjekter til åpningen av Bybanen i juni 2010. Med forbehold om økonomi: senest i løpet av påfølgende ½ år vil de 2 siste prosjektene ferdigstilles.

Uke 44: Dokumentasjon, fotografering (Tidspunkt er et foreløpig anslag, dette er avhengig av når de to siste prosjektene blir ferdigstilt).

Uke 47: Overlevering av sluttdokumentasjon, vedlikeholdsmanual (Samme som over; tidspunkt avhenger av når de siste prosjektene ferdigstilles).

Formidling.

Formidling av Bybanens kunstprogram er redegjort for i kunstplanens hoveddel.

Forvaltning.

Forvaltning av Bybanens kunstprogram er redegjort for i kunstplanens hoveddel.